

СОВЕЩКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 80 (7410)

СЕРАДА, 9 ВЕРАСНЯ

1942 г.

ПРАЧЫТАЎ—ПЕРАДАЎ ДРУГОМУ.

ПАРТЫЗАНАМ І ПАРТЫЗАНКАМ —

узмацніць партызанскую вайну ў тылу
нямецкіх захопнікаў, разбураць сродкі су-
вязі і транспарта ворага, знішчаць штабы
і тэхніку ворага, не шкадаваць патронаў
супроць прыгнятальнікаў нашай радзімы!

(І. В. СТАЛІН).

БРАТЫ І СЁСТРЫ! СТАРЫЯ І ЮНАКІ!

ЗАБІВАЙЦЕ НЕМЦАЎ-ГАДАЎ УСЮДЫ! ДУШЫЦЕ ІХ НА КОЖНЫМ КРОКУ!

БЯЗЛІТАСНА ЗНІШЧАЦЬ НЯМЕЦКІХ БАНДЫТАЎ!

Нямецка-фашысцкія захопнікі навалаліся ў Беларусь, каб заняволіць наш народ. Яны ператварылі Беларусь у сваю калонію, ці, як яны афіцыйна заяўляюць, у «перадкрай Нямеччыны».

Жылі мы свабодна. Улада ў нас была свая, самі былі сабе гаспадарамі. З'явіліся немцы — і на нашу шыю селі паліцэйскія, бургомістры, стараста, памешчыкі.

Жылі мы пры савецкай уладзе — дзеці нашы вучыліся ў школах, інстытутах. Навалаліся немцы — і ўсё зруйнавалі. Навучальныя ўстановы разбураны, спалены, ператвораны ў нямецкія канюшні.

Яшчэ нядаўна будаваліся нашы гарады, квітнелі калгасы. Наляцела армія сцяргатнікаў — і гарады нашы сталі руінамі, а прыгожыя, багатыя вёскі — папалішчамі.

Немцы, пасланыя крывавым Гітлерам, — лютыя нашы ворагі. З імі можна размаўляць толькі сілаю зброі. Адстаяць сваю свабоду, шчаслівае жыццё — значыць забіць, знішчыць немцаў — усіх, да апошняга. Выратаваць радзіму можна толькі барацьбой — жорсткай і бязлітаснай!

Браты і сёстры!

Цяжкае выпрабаванне выпала на нашу долю.

Немец ужо замучыў і расстраляў на Беларусі больш 700 тысяч бязвінных людзей. Гэта нашы браты,

сёстры, родныя, блізкія. Адпомсціце за іх.

Беларусі! За кожнага замучанага — забі немца. Забі, колькі можаш, — дзесяць, дваццаць. Бі кожнага немца, які трапіў да табе пад руку.

Не схіляй галавы, і немец цябе не здужае. Моцна бі і знішчай немцаў у горадзе і ў вёсцы. Хай яны цябе баяцца, а не ты іх. Хай яны дрыжаць і канаюць ад твайго ярсці, ад твайго гневу.

Нянавісць і помста — гэта граната, куля, вілы, тапор. Бі немцаў, чым можаш і дзе толькі можаш. Знішчы аднаго немца, лаві і душы другога. Знішчай фашысцкіх пасобнікаў, праджных іуд — яны не лепшыя за немцаў!

Ідзі ў партызаны! Чэсны савецкі грамадзянін не можа ў такі час сядзець, склаўшы рукі. Калі ён пасіўны, значыць ворагу лягчэй яго заняволіць. Калі ён лічыць «мая хата з краю», значыць ён дапамагае ворагу-немцу. Ідзі ў партызанскі атрад, барані сваю радзіму, зямлю сваю, свабоду сваю, жыццё сям'і сваёй!

Забі немца — лютага ворага свайго! Задушы фашысцкую гадзіну — і на зямлі твайго зноў будзе свабода і шчасце.

Ад малога да старога, усе — на барацьбу з немцамі!

Смерць нямецкім акупантам!

ПОСПЕХІ ДВУХ АТРАДАЎ

Партызанскія атрады пад камандаваннем таварышаў Г. і Г. забілі 800 немцаў, падарвалі на мінах 51 аўтамашыну з жывой сілай праціўніка, знішчылі 23 веласіпедыстаў, 45

паліцэйскіх і некалькі бургомістраў, спалілі склад з хлебам і забралі ў нямецкіх захопнікаў 34 кавалерыйскія кані.

СЛАВА ГЕРОЯМ-ПАРТЫЗАНАМ!

АТРАД ДЗЯДЗЬКІ КОСЦІ ПУСЦІЎ ПАД АДКОС 12 ЭШАЛОНАЎ, ВЫВЕЎ СА СТРОЮ 116 ПАРАВОЗАЎ, УЗАРВАЎ 60 АЎТАМАШЫН.

За паўгода сваёй баявой дзейнасці мужныя партызаны атрада дзядзькі Косці, які дзейнічае на Аршаншчыне, вывелі са строю 116 паравозаў, пусцілі пад адкос 12 эшалонаў, узарвалі 60 аўтамашын і 15 матацыклаў, разграмілі 30 сельскіх і вясельных упраў.

Акрамя таго, байцы гэтага атрада са сваіх партызанскіх і снайперскіх засад знішчылі 1.800 фашыстаў.

ГЕРАІЗМ МАЛАДОГА ПАТРЫЁТА

(ПІСЬМО З МІНСКАЙ
ОБЛАСЦІ).

Гестапаўцы лезлі са скурывон, каб напасці на след Н-скага партызанскага атрада, захапіць яго знянацку. Аднак, нічога не дапамагала.

У лапы раз'юшаных гестапаўцаў трапіў храбры комсамалец Бараноўскі. Яму прапанавалі назваць месца, дзе знаходзяцца партызаны.

Комсамольцу ламалі рукі, ногі, рэзалі твар калючым дротам, але ён не вымавіў ні слова.

Гітлераўцы рашылі павесіць комсамольца. Раней, чым накінуць пяццю на шыю, каты адрэзалі Бараноўскаму вушы. Пацягнулі да шыбеніцы...

Сабраўшы апошнія сілы, увесь пабіты, акрываўлены, мужны патрыёт ускрыкнуў: — Паміраю за радзіму, за Сталіна. А вам, людзям-катам, на нашай зямлі не быць!

Так памёр малады патрыёт Бараноўскі. Да апошняй хвіліны ў яго грудзях білася вялікае сумленнае сэрца, сэрца непакіснага савецкага чалавека.

На сярэнтых савецкай вайны

На Заходнім фронце нашы войскі вялі наступальныя баі і занялі некалькі насялёных пунктаў.

Байцы Н-скай часці знішчылі да 400 салдат і афіцэраў. Агнём артылерыі знішчана 4 нямецкіх танкі, 7 гармат і 4 мінамётных батарэі.

На другім участку Заходняга фронта танкісты Н-скай часці знішчылі 26 супроцьтанкавых гармат фашыстаў, 4 кулямёты, 8 супроцьтанкавых ружжаў і разбурылі 103 дзоты. Праціўнік страціў толькі забітымі да 700 салдат і афіцэраў.

Толькі за чатыры дні — з 2 па 5 верасня ўключна — пад Ленінградам нашы лётчыкі знішчылі ў паветраных баях і на зямлі 62 варожых самалёты і пашкодзілі 16 самалётаў.

У ноч на 5 верасня нашы самалёты бамбардыравалі ваенныя аб'екты гарадоў Будапешт і Кенігсберг

У ноч на 5 верасня вялікая група нашых самалётаў у складаных метэаралагічных умовах бамбардыравала ваенныя і ваенна-прамысловыя аб'екты гарадоў Будапешт і Кенігсберг.

У выніку бамбардыроўкі ў г. Будапешце ўзнікла 33 ачагі пажара, з іх 9 вялікіх размераў, якія суправаджаліся ўзрывамі вялікай сілы.

У г. Кенігсбергу ўзнікла 24 ачагі пажара. Адзначана 5 узрываў вялікай сілы.

Усе нашы самалёты, акрамя аднаго, вярнуліся на свае базы.

У БАЦЬКІ МІНАЯ

У Міная-бацькі многа бору,
І лугі і поле навакола.
Хата крыта небам, з неба зоры
Льюць святло срабрыстае дадолу.

А сыноў, а дочак у Міная
Так багата, родных, багата,
Што ад страху вораг замірае,
Як лісты пад ветрам, дрыжаць каты.

Як гукне, пакліча бацька сілу —
Замаўкае, слухае дуброва.
— Бараніце, хлопцы, край свой мілы!

— Чуем, бацька! Споўнім тваё слова.

Быў і я на бацькаўскім савеце,
І размову чуў яго з сынамі:

— Майце, хлопцы, цвёрда на увесе —

Вораг яшчэ дужы перад намі;
Вораг яшчэ шчыры злосна зубы.

Біце, хлопцы, ворага ў сэрца.
— Чуем, бацька! Будзе немцу згуба,

Псінаю загіне вораг смерцю.

— Веру слову. Будзьце ўсе здаровы.

Чуеце, гукі вас расплата?
— Чуем, бацька. Споўнім тваё слова.

Ноч. Далёка грывнула граната.
Крумкачам спажывай сталі каты.

АНТОН БЯЛЕВІЧ.

агнём знішчэння артылерыі савецкія лётчыкі знішчылі 460 нямецкіх самалётаў. Нашы страты за гэты-ж час — 256 самалётаў.

5 верасня тры групы нямецкіх самалётаў, агульнай колькасцю да 70 бамбардыроўчыкаў, спрабавалі прарвацца да Масквы. Нашы знішчальнікі сустрэлі варожыя самалёты на далёкіх падступах Масквы, рассялі іх і прымусілі павярнуць назад. У паветраных баях збіта 11 нямецкіх бамбардыроўчыкаў.

На адным з участкаў Калінінскага фронту нашы часці прасоўваюцца наперад і за адзін дзень занялі тры ўмацаваных праціўнікам насялёных пункты. Ва ўпорных баях за гэтыя насялёныя пункты немцы страцілі забітымі і раненымі да 800 салдат і афіцэраў.

ЖАНЧЫНА! НЕМЕЦ—ТВОЙ ЗЛЕЙШЫ ВОРАГ ЗНІШЧАЙ ФАШЫСЦКУЮ ПОСКУДЗЬ, ДАПАМАГАЙ ПАРТЫЗАНАМ!

НЯМЕЦКІЯ ВАРВАРЫ
РАЗБУРЫЛІ І ЗНЯСЛАВІ-
ЛІ САМАЕ ДАРАГОЕ ДЛЯ
СЭРЦА МАЦІ—СЯМ'Ю АСІ-
РАЦІЛІ ДЗЯЦЕЙ. ШЧАСЛІ-
ВЫХ МАЛАДЗІЦ ЗРАБІЛІ
УДОВАМІ, А ДЗЯУЧАТ—
СВАІМІ ПАЛОННІКАМІ,
АХВЯРАМІ ПРЫТОНАУ.
ВОСЬ ШТО РАСКАЗВА-
ЮЦЬ БЕЛАРУСКІЯ ЖАН-
ЧЫНЫ І ДЗЯУЧАТЫ.

КРОЎ РОДНЫХ ДЗЯЦЕЙ КЛІЧА МЯНЕ ДА ПОМСТЫ

Добра і культурна жылі
мы ў калгасе «Прамень».
Але прыйшлі да нас нямец-
кія разбойнікі, і нічога ў нас
не стала. Усё расхапалі,
эжэрлі нямецкія сабакі.

Уварваліся ў маю хату
аднойчы два немцы. Адрозу
пачалі шырыць па сталах,
у шафах, у куфрах. Уба-
чышы на этажэрцы кнігі і
прачытаўшы па літарах за-
галовак верхняга тома
«Ленін», немцы прыйшлі ў
ярэсць:

— Комуніст! — закрываў
афіцэр.

Тут выступіла мая ста-
рэйшая дачка Галія і сказа-
ла спакойна:

— Ты не крычы, а раз-
бярэся спачатку. У нас усе
кнігі чытаюць. Я трактары-
стка, а маці мая калгасная
даярка.

— Комуністы! — зноў кры-
чаў афіцэр.

— Комуністы! — не стры-
вала Галія.

Афіцэр выхапіў наган і
стрэліў Галі ў грудзі. Яна
пала мёртваю. Я кінулася
на разбойніка з тапаром. Ён
паспеў стрэліць і ў мяне,
прастрэліў мне руку, і я
выпусціла тапор. Далейша-
га не памятаю. Мяне білі і
тапталі ботамі. Каты дума-
лі, што я няжывая, і кінулі
каля парога. Апрытомнеў-
шы, я ўбачыла побач з са-
бою забітых дачку Галю і
пяцігадовага сына Колю.

І зараз дзе-б я ні была,
куды-б я ні ішла, — усюды
бачу сваіх дзяцей, лужыны
іх крыві. І гэта кроў цягне
мае рукі да тапара, да
зброі. Гэта кроў не дае мне
супакою, яна гукае мяне.

— Забі немцаў!

Арына В.

НЕ ЗАБУДЗЕМ, НЕ ДАРУЕМ!

Палолі мы проса. Тут бы-
лі жанчыны, дзяўчаты, пад-
леткі. У той час, акурат,
праезджаў нямецкі грузавік.
Параўняўшыся з намі, гру-
завік спыніўся. Бачым, вы-
ходзіць нямецкі афіцэр, а
за ім шофер і яшчэ два
салдаты. Ідуць да нас. Мы
ні жывыя, ні мёртвыя. По-
лем, не разгінаючыся, моўч-
кі. Абышоў афіцэр нас раз,
другі і потым паказаў паль-
цам на мяне, на Зіну, Хрыс-
ціну і Вольку. Гэта ўсё
дзяўчаты нашай вёскі П.

Усіх нас чацвярых забра-
лі на грузавік. Прывезлі ў
горад Бабруйск. Мы дума-
лі, што нас на работу ў
Германію адпраўяць. Потым
высвятляецца, што мы аста-
немся ў Бабруйску, як-бы ў
сталовай афіцыянткамі. Ну,

Вось як выглядае Сялянская вуліца ў г. Гомелі ў выніку
гаспадарання нямецкіх акупантаў.

думаем, адсюль можна вы-
рвацца і дадому. Але да-
рэмна весяліліся. Нас усіх
павалаклі ў публічны дом.

Аб тым, якія ганьбавалі,
абразу, здзекі перажываюць
тут беларускія дзяўчаты, —
цяжка расказаць словамі.
Агідна гаварыць і ўспамі-
наць пра гэты засценак
брыдоты, распусцы, п'янага
разгулу. Большасць дзяў-
чат захварэлі рознымі ве-
нерычнымі хваробамі. На-
дзялілі іх гэтымі хваробамі
фрыцы.

Нянавісць поўніць сэрца,
нянавісць б'ецца ў жылах,
нянавісць крычыць на ўвесь
свет:

— Мы ім гэтага не забу-
дзем, не даруем!

Валенціна Ф.

УЛАЖЫЛА СПАЦЬ НАВЕЧНА

Прывалокся ён да мяне
п'яны. Гэта быў пажылы, з
выцвіўшымі вусамі фрыц.

— Давай гарэлку, заку-
ку! — патрабаваў бандыт. У
гэты-ж міг мне прыйшла ў
галаву думка, ад якой я
адразу павесялела, стала
больш рахучай.

— Добра, кажу, адну мі-
нутку, будзе гарэлка. Не-
мец разумеў па-руску і ў
знак згоды ківаў галавою.

Я пабегла да суседкі Тэклі.

— Дай, — кажу, — літра.

— Ці не ён прыехаў?

Гэта яна пра майго мужа
спытала, які ў Чырвонай
Арміі. — Не, — кажу, — не
ён. Да мяне прыйшоў у госці
нямецкі ефрэйтар.

Тэкля разгневалася.

— А каб ты, кажа, апру-
цянепа разам з ім. Смалой
яго напаіць...

Калі-ж я расказала сваю
думку, Тэкля таксама стала
больш разважлівай.

Прывезла гарэлку.

— Будзем піць, гуляць, —
кажу. — Сумна адной, — і вы-
піла першую чарку, каб па-
казаць дурню, што гарэлка
не атручаная.

Нарэзаўся фрыц да сіня-
га дыму. Хацеў да мяне па-
дыйсці, але адразу-ж паваліўся.
Больш ён не падняўся.

Я ўлажыла яго спаць
на вечна, улажыла абухам. І
вось, думаю, калі кожная
жанчына «пачастуе» гэтак
бандыта, то на зямлі не за-
станецца ніводнага немца.

Алена Г.

ЗА КРОЎ РОДНЫХ— ГОРЫ НЯМЕЦКІХ ТРУПАЎ

На кватэры ў нас стаялі
два нямецкія салдаты.

Аднаго разу немцам па-
шанцавала. Яны прывалаклі
глёк самагонкі і збан смя-
таны.

Селі есці. Я ў той час
акурат прасавала сукенкі.
Меншы брат Міша, якому
было тры гады, неяк пад-
вярнуўся да стала і тузануў
за абрус. І глёк, і збан упа-
лі дадолу. Немец, выхапіў-
шы наган, застрэліў Мішу.
Маці аслупянела і нейкі мо-
мант стаяла, як нямая. По-
тым гэтак-жа моўчкі выха-
піла ў мяне гарачы прэс, і
стукнула ім па галаве нем-
ца. Другі разбойнік стрэліў
у маці. Падхапіўшы наган
забітага афіцэра, я застрэлі-
ла другога афіцэра.

У гэты-ж дзень я ўцякла
з вёскі ў партызанскі атрад
Рыгора. Да атрада я была
варашылаўскім стралком, а
зараз снайперам. На маім
рахунку ўжо 6 забітых нем-
цаў. Але гэтага мала. За
кроў роднага брата, за кроў
роднай мацеры я пралю
лужы варожай крыві.

Людміла Б.

БАЯВЫЯ БУДНІ АТРАДА

(З дзёння партызана)

Цімох Аўсеевіч — радавы
партызан, адзін з многіх бела-
рускіх патрыётаў. Яго атрад
бізлігасна знішчае нямецкіх
акупантаў на тэрыторыі Н-скіх
раёнаў Мінскай вобласці.

У свабодныя ад баёў хвілі-
ны Цімох каротка запісвае ў
свой шматка асобныя эпізоды
і ўражанні.

Вытрымкі з дзёння парты-
зана, якія мы друкуем, па-
казваюць гераічныя будні
жыцця слаўных народных
мсціўцаў.

25 красавіка 1942 года.

Мой першы прадсвяточ-
ны падарунак. Сёння на
святанні ўзарваў мост праз
раку на дарозе Х.—Л.

28 красавіка.

Нядаўна атрымаў задан-
не: да 1 мая разграміць
Т-ую воласць. Учора з гру-
пай таварышаў заданне вы-
канаў.

19 мая.

Мне з групай партызан
таварыш Л. загадаў зрабіць
крушэнне эшалона на пера-

ПАРТЫЗАНСКІ РАХУНАК СТРАТЫ ФАШЫСТАУ

Вялікія страты нано-
сяць фашыстам партыза-
ны атрада, дзе камандзі-
рам тав. Г. Народныя
мсціўцы забілі 300 салдат
і афіцэраў, 45 паліцэй-
скіх.

Групы падрыўнікоў раз-
білі на дарогах 61 аўта-
машыну з ваеннымі гру-
замі і салдатамі. Парты-
заны захапілі ў ворага
23 веласпеды, 40 коняў,
дзiesiąткі павозак, вінто-
вак і тысячы патронаў.

МОЦНА Б'ЮЦЬ ВОРАГА

Моцна і без промаха
б'юць акупантаў партыза-
ны атрада тав. М. За мі-
нулы месяц яны знішчылі
400 нямецкіх салдат і
афіцэраў.

Арганізавана крушэнне
чыгуначнага эшалона, у
выніку чаго разбіта 20
вагонаў з жывой сілай і
боепрыпасамі. Апрача гэ-
тага знішчана 4 паравозы
і склад з боепрыпасамі,
спалена дзве казармы, у
якіх стаялі нямецкія сал-
даты, узарваны 4 масты.

ПАРТЫЗАНЫ ЗБІЛІ НЯМЕЦКІ САМАЛЁТ

Актыўна дзейнічаюць у
варожым тылу партызаны
атрада тав. О. За нядоў-
гі час імі падарвана 36
шасэйных і тры чыгунач-
ных масты.

Аўтаматна-вінтовачным
агнём партызаны збілі ня-
мецкі самалёт.

ТРАФЕІ ПАРТЫЗАН

Цёмным вечарам група
народных мсціўцаў пад
камандаваннем тав. С. на-
пала на Вясячанскую ва-
ласную ўправу.

Партызаны знішчылі ка-
ля 10 паліцэйскіх і бур-
гомістра, захапілі 21 він-
тоўку, 3.000 патронаў і
адзін станковы кулямёт.

Гэтыя Савецкія Саюзы

У жніўні ўся група артылеры-
скіх заводаў і прадпрыемстваў
станковага ўзбраення перавыкана-
лі месячны план.

Патронныя заводы прадаўжа-
юць павялічваць выпуск баявой
прадукцыі.

Звыш плана далі Чырвонай
Арміі ваенныя прыборы боль-
шасць аптычных заводаў.

Падмаскоўны камбінат «Мас-
коўвугаль» выканаў месячны
план. Усе трэсты камбіната да-
біліся росту вуглездабычы.

Рад трэстаў «Кузбасвугаль»,
вугальныя прадпрыемствы Урала
і трэсты «Карагандавугаль» у
жніўні павялічылі здабычу вугалю.

Калгасы Паўлаўскага раёна
Горкаўскай вобласці першымі за-
варышылі пастаўкі зярна дзяржаве.
У фонд Чырвонай Арміі здана
звыш 400 тон зярна новага
ўраджаю.

На табачных плантацыях Амур-
скай вобласці пачаліся ўборачныя
работы. Ураджай паўсямесна
вельмі добры.

У Акцубінскай вобласці пачала-
ся ўборка проса. Звяно выдатна-
га прасовада Казахстана Чаганак
Берсіева (калгас «Курман») збі-
рае з плошчы 14 гектараў па 700
пудоў, а з 6 гектараў — па 1.050
пудоў з кожнага.

Калгас «Беларусь» (Омская об-
ласць) у першай палове жніўня
пасеяў азимья. Азимья добра
ўзышлі і прыгожа зарунелі.

Па ініцыятыве маладых калгас-
нікаў арцелі «Большэвск», Сара-
таўскай вобласці, усе калгасы на-
шай радзімы праводзяць франта-
вую дзесяцідзёнку па ўборцы,
абмалоту і здачы збожжа дзяр-
жаве.

НОВЫЯ КНІГІ

Вышлі з друку кнігі: «Беларус-
кім партызанам» — вершы Янкі Ку-
палы, зборнік вершаў Якуба Ко-
ласа пад назвай «Адломцы!» —
тыражом па 30 тысяч экзempla-
раў, зборнік нарысаў аб бе-
ларускіх героях Айчынай вай-
ны пад назвай «Сыны белару-
скага народа — Героі Савецкага
Саюза», тыраж кнігі — 50 тысяч
экзemplaраў і зборнік фельето-
наў Кузьмы Чорнага «Кат у бе-
лай манішцы», тыражом 30 ты-
сяч экзemplaраў.

Гэта вам за крывавыя
злачынствы, якія вы зрабілі
ў Шклове, у Крупках. Я
сам гэта бачыў і ніколі не
забуду. Пасля адной такой
разні, утворанай раз'юшанымі
бандытамі, цэлы дзень
варушылася і сачылася крывёю
зямля над сотнямі за-
бітых, замучаных і жывымі
закапаных старых, жанчын
і дзяцей. Не, гэта ніколі не
забудзецца!

29 ліпеня.

Наш атрад усё больш
трывожыць немцаў, разбу-
раючы яго шляхі. За два з
паловай месяцы нашы ды-
версійныя групы ў розных
раёнах арганізавалі крушэн-
не 16 нямецкіх эшалонаў,
спынілі рух на дзiesiąткі
дзён.

Што і казаць — не салод-
ка немцам ад нашай працы.
Колькі-б Гітлер не пасылаў
супроць нас сваіх фрыцаў
— усё роўна пераб'ем усю
яго зграю.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

73515.